

**WARUNKI WSPÓŁPRACY ŚLED CZYCH I POLICYJNYCH
JEDNOSTEK OPERACYJNYCH UKRAINIE PODCZAS
DOCHODZENIA W SPRAWACH ZBRODNI W SEKTORZE
BANKOWYM**

Artykuł poświęcony jest zdefiniowaniu warunków śledczych i jednostek operacyjnych podczas dochodzenia w sprawach zbrodni w sektorze bankowym. Rozpatrzone zostały problemy współpracy śledczych i jednostek operacyjnych, występujące podczas prowadzenia oddzielnych dochodzeń.

Słowa kluczowe: współpraca, śledczy, dochodzenie w sprawie zbrodni, jednostki operacyjne.

**SPECIAL FEATURES OF THE INVESTIGATOR AND
OPERATIVE DIVISIONS' INTERACTION DURING CRIMES
INVESTIGATION IN BANKING**

The article is devoted to definition special features of the investigator and operative divisions' interaction during crimes investigation in banking. The article deals with the problems of interaction between investigators and operational units that occur during individual investigations.

Keywords: cooperation, investigator, investigation of crimes, operative divisions.

**ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧИХ ТА ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ОВС
УКРАЇНИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ БАНКІВСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Стаття присвячена визначенню особливостей взаємодії слідчого та оперативних підрозділів під час розслідування злочинів у сфері банківської діяльності. Розглянуто проблеми взаємодії слідчих та оперативних підрозділів що виникають під час проведення окремих слідчих дій.

Ключові слова: взаємодія, слідчий, розслідування злочинів, оперативні підрозділи.

Постановка проблеми. Високий рівень правопорушень у сфері банківської діяльності зумовлює необхідність вирішення нових завдань щодо підвищення ефективності взаємодії слідчих та оперативних підрозділів ОВС України. Вивчення і аналіз юридичної літератури з питань взаємодії основних суб'єктів кримінального провадження дозволяє акцентувати увагу на тому, що проблема виявлення, розкриття та розслідування злочинів є однією з загальних проблем, що стоять перед правоохоронними органами нашої держави.

Злочини у сфері банківської діяльності характеризуються великим різноманіттям способів їх вчинення, крім того, з кожним роком злочинцями удосконалюється процес їх маскування, зазначене вимагає від правоохоронних органів вчинення дієвих

S. Bondar
Doktorant
katedry kryminalistyki
Oraz medycyny
sądowej
Narodowej
Akademii Spraw
Wewnętrznych
m. Kijów,
Ukraina

скоординованих заходів, які повинні поєднуватися єдиною метою, що обумовлена одним із основних завдань міліції - захист власності від злочинних посягань.

Відповідно до статистичних даних МВС України у 2013 році підрозділами ОВС було викрито 38,8 тис. кримінальних правопорушень у сфері економіки, кожне третє з яких (11,1 тис.) кваліфіковане (тяжкі та особливо тяжкі), шахрайство з фінансовими ресурсами 355 злочинів, легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом 284 злочинів. Виявлено майже 3 тис. кримінальних правопорушень зі збитками понад 100 тис. грн. та 437 - за збитками понад 1 млн. грн. За направленими до суду кримінальними провадженнями збитки складають 1,412 млрд. грн.

Незважаючи на те, що чинним Кримінальним процесуальним кодексом України слідчим було надано право на проведення негласних слідчих (розшукових) дій, ще не вироблено ефективного механізму здійснення таких дій. У першу чергу це пов'язано з відсутністю досвіду такої діяльності, а також великим обсягом іншої роботи, пов'язаною з процесуальною діяльністю слідчого. Тому на сьогодні діяльність слідчого з виявлення та розслідування злочинів у сфері банківської діяльності тісно пов'язано з діяльністю працівників оперативних підрозділів ОВС. Отже, ефективність протидії злочинам у зазначеній сфері прямо залежить від якісно організованої взаємодії між слідчими та оперативними підрозділами ОВС України.

Мета запропонованої статті полягає у визначенні організаційно-правових засад взаємодії слідчих та оперативних підрозділів ОВС України під час розслідування злочинів у сфері банківської діяльності, а також у дослідженні особливостей такої взаємодії при виконанні окремих слідчих дій.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В Україні проблеми взаємодії між слідчими та оперативними підрозділами ОВС України досліджували: А.Ф. Волобуєв [1], В.А. Гласков [2], В.В. Дараган [3], В.А. Дудніков [4], М.С. Казаренко [5], О.В. Меживой [6], В.В. Пивоваров [7], Д.П. Письмений [8], В.Д. Пчолкін [9], Л.П. Скалозуб [10], І.А. Скуляк [11], С.С. Чернявський [12], Ю.М. Черноус [13] та ін.

Незважаючи на досить велику кількість публікацій з питань взаємодії правоохоронних органів, поза увагою авторів залишилося питання саме взаємодії слідчих та оперативних підрозділів ОВС під час розслідування злочинів у сфері банківської діяльності. Окрім того, враховуючи реформування кримінального процесуального та оперативно-розшукового законодавства, питання взаємодії слідчих та оперативних підрозділів ОВС під час розслідування злочинів у сфері банківської діяльності потребують подальшого дослідження.

Основні результати дослідження. У процесі розслідування злочинів у сфері банківської діяльності необхідна тісна співпраця між слідчими та оперативними підрозділами ОВС, під час якої одночасно вирішуються питання як процесуального, так і оперативно-розшукового характеру, такі як: здійснюються взаємні консультації, узгоджується тактика проведення оперативно-розшукових заходів та слідчих (розшукових) дій.

Питання взаємодії слідчих та оперативних підрозділів ОВС під час розслідування злочинів у своїх працях розглядали:

В діяльності по розкриттю і розслідуванню злочинів у сфері банківської діяльності часто виникає необхідність взаємодії оперативних та слідчих підрозділів. Хоча поняття такої взаємодії законодавчо не закріплено, спільна погоджена діяльність перерахованих суб'єктів регламентується відомчими інструкціями. Взаємодія слідчих і оперативних підрозділів полягає в їхній погодженій діяльності по забезпеченню успішного розкриття і розслідування злочинів, здійснюваній кожною зі сторін у рамках своєї компетенції

властивими їй силами і методами, а також у постійному обміні інформацією про злочини, які готуються або вчиненні, перевіряючи осіб, які становлять оперативний інтерес.

Як показали результати дослідження, найбільш поширеними формами взаємодії слідчих та оперативних підрозділів ОВС під час розслідування злочинів у сфері банківської діяльності є: взаємні консультації; спільний аналіз та оцінка отриманої інформації та матеріалів кримінального провадження; розробка плану слідчих (розшукових) дій; спільна участь у проведенні слідчих (розшукових) дій.

Також можна виділити таку форму взаємодії як погодженість планування слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій. Під час розслідування злочинів у сфері банківської діяльності, завдання та зміст взаємодії уточнюються і доповнюються, може виникнути потреба змінити коло взаємодіючих суб'єктів, залучити нові сили і засоби. Спільне планування полягає в тому, що спочатку слідчий аналізує наявні у кримінальному провадженні відомості, визначає завдання, які вимагають спільної діяльності, конкретних виконавців, після цього відбувається обмін інформацією слідчого зі співробітниками оперативних служб. Далі корегується робота учасників взаємодії, уточнюються їхні завдання, що зумовлено результатами виконаного об'єму роботи, зміною ситуації.

Як показали результати дослідження, одними із поширеніших заходів, які застосовуються при розслідуванні злочинів у сфері банківської діяльності є: проведення огляду; тимчасовий доступ до речей та проведення обшуку;

Пропонуємо розглянути особливості призначення та проведення зазначених слідчих дій, проблеми, які виникають під час їх призначення та проведення, а також можливість розподілу ролей між працівниками слідчих та оперативних підрозділів під час їх проведення.

Призначення та проведення огляду. Успішне формування системи доказів по справах кримінального провадження по злочинах у сфері банківської діяльності, у більшості випадків, неможливе без проведення огляду. При цьому, в більшості випадків, зазначена слідча (розшукова) дія здійснюється з залученням спеціаліста.

Виходячи зі специфіки вчинення злочинів у сфері банківської діяльності, об'єктами огляду можуть бути документи, окремі товарно-матеріальні цінності, а також матеріальні результати робіт або послуг.

Важливим етапом розподілу обов'язків між працівниками слідчих та оперативних підрозділів під час призначення огляду є стадія готування до проведення огляду.

На нашу думку, на стадії готування до огляду, до обов'язків оперативних працівників, повинно відноситись: забезпечення збереження об'єктів огляду у «первісному» стані; пошук підприємств (установ, організацій) представника яких можна було б залучити у якості спеціаліста під час проведення огляду (або окремих фізичних осіб), а також перевірка таких осіб, можливостями оперативно-розшукової діяльності, з приводу можливих зв'язків з представниками підприємства на якому планується проведення огляду; забезпечення участі понятих у проведенні огляду.

Щодо обов'язків слідчого на даному етапі, то до них, на нашу думку, можна віднести наступні організаційні питання: встановити сфери спеціальних знань, які необхідно застосувати під час проведення огляду, виходячи з цього визначається кількість спеціалістів, які будуть залучені до проведення огляду; спеціаліста (ів) державної чи недержавної установи буде залучено до проведення огляду; чи може виникнути під час проведення огляду необхідність отримання зразків для подальшої їх експертизи. У разі виявлення такої потреби, отримати від слідчого судді відповідну ухвалу; чи необхідно залучати до проведення огляду представника підприємства на балансі якого знаходяться матеріальні цінності; про необхідність використання під час огляду спеціальних приладів, а

також засобів фотозйомки; про кількість об'єктів на яких буде проводитись огляд; визначити пакет технічних документів, який необхідно надати спеціалісту під час проведення огляду; про необхідність участі у огляді оперативних працівників, а також працівників інших підрозділів ОВС; щодо часу проведення огляду.

Окрім зазначених обов'язків, можна виділити ще один не менш важливий обов'язок, а саме постійний обмін отриманою інформацією, взаємне спілкування та консультації. Адже, як правило, слідчі слабо орієнтуються в економічних процесах та проведенні негласної роботи, а оперативні працівники, в свою чергу - в процесуальних питаннях.

Під час розслідування злочинів у сфері банківської діяльності, на нашу думку, слідчому доцільно залучати до проведення огляду спеціаліста, оскільки останні мають відповідні знання. У якості спеціаліста можуть бути залучені працівники державних та недержавних експертних організацій, а також працівники банківських установ. Правовою основою такого залучення є положення ст. 237 КПК України, відповідно до якої, спеціаліст до проведення огляду залучається з метою одержання допомоги з питань, що потребують спеціальних знань [14, с.135-136].

Запис відомостей до протоколу огляду робиться слідчим, при цьому необхідно використовувати терміни притаманні специфіці проведення огляду (назви матеріалів, назви видів робіт, назви способів виконання робіт, назви приладів, які використовує спеціаліст та способів огляду тощо), з цією метою слідчий консультується зі спеціалістом з питань правильності фіксування дій у протоколі.

Після завершення проведення огляду усі учасники огляду повинні засвідчити своїми підписами відомості внесені до протоколу огляду. Окрім того, доцільно бути допитати спеціаліста, який був залучений для проведення огляду, з метою фіксації пояснень щодо проведених ним дій та результатів проведення огляду. Також на практиці досить поширеним є випадки надання спеціалістом окремої довідки в якій зазначаються результати проведеного огляду, здебільшого до такої додаткової форми фіксації слідчі звертаються у випадку, якщо не можливо здійснити певні розрахунки (необхідність використання коефіцієнтів, складних формул тощо) під час самої слідчої дії, про що зазначається у протоколі огляду. Однак, в такому випадку, після складання відповідної довідки спеціалістом, його доцільно додатково допитати.

Таким чином, визначений нами розподіл обов'язків між працівниками слідчих та оперативних підрозділів під час призначення огляду виключить дублювання в їхніх діях, а також забезпечить якісне проведення такого огляду.

Призначення та проведення тимчасового доступу до речей. Виїмка речей та документів, при розслідуванні злочинів у сфері банківської діяльності, відноситься до числа найбільш важливих і затребуваних слідчих заходів. При цьому, в переважній більшості випадків, вказана дія є однією з першочергових.

Однак у процесі призначення та проведення зазначеного слідчого заході виникає значна кількість проблем, які, на нашу думку, виникають через недостатнє регулювання зазначеного заходу Кримінальним процесуальним кодексом України. Проведення виїмки регулюються положеннями Глави 15 Кримінального процесуального кодексу України «Тимчасовий доступ до речей і документів» [14, с.85-88].

Однією з основних проблем, які виникають при призначенні та проведенні виїмки у справах про злочини у сфері банківської діяльності, є недостатнє регулювання питання виконання даного слідчого заходу співробітниками оперативних підрозділів. А така необхідність обумовлена тим, що слідчі, в більшості випадків, фактично не мають часу для проведення зазначеного заходу особисто, оскільки мають на виконання значну кількість кримінальних проваджень. Згідно положень статті 40 КПК України, до повноважень

слідчого віднесено доручати проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій відповідним оперативним підрозділам [14, с.26-27]. У свою чергу відповідно до ст. 41 КПК України оперативні підрозділи здійснюють слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальному провадженні за письмовим дорученням слідчого, прокурора [14, с.27]. Однак, згідно з положеннями зазначеного кодексу, виїмку не віднесено ні до слідчих (розшукових) дій ні до негласних слідчих (розшукових) дій, які чітко обумовлені положеннями Глав 20 та 21 зазначеного кодексу.

Як показали результати опитування практичних працівників, не дивлячись на вищевказані проблеми правового регулювання, слідчі видають відповідні доручення на оперативний підрозділ, аргументуючи свої дії тим, що у ч. 2 ст. 41 КПК України зазначено, що під час виконання доручень слідчого, прокурора співробітник оперативного підрозділу користується повноваженнями слідчого [14, с.27]. При цьому, вони не беруть до уваги положення відомчих нормативно-правових актів, які регулюють питання взаємодії органів попереднього розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень, а саме положення наказу МВС України від 14 вересня 2012 р. № 700, в положеннях якого, при розгляді питань виконання доручень слідчого, розглядаються положення, що стосуються виключно проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій [15]. Розмитість зазначеної вище норми, ставить під загрозу не тільки результати проведення розглянутого слідчого заходу, а й може викликати значні проблеми в розслідуванні злочинів у сфері банківської діяльності, оскільки отримані в результаті проведення такої дії докази можуть бути визнані неприпустимими. На нашу думку, положення ч. 2 ст. 41 КПК України після слів «Під час виконання доручень слідчого, прокурора» необхідно доповнити наступними словами *«на здійснення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій»*.

27

У цілому, необхідно відзначити, що необґрунтованим, на нашу думку, є рішення законодавця отримувати дозвіл на проведення виїмки в суді, так як відмова власника речей від проведення виїмки може призвести лише до отримання рішення суду про дозвіл на проведення обшуку. Таким чином, враховуючи той факт, що проведення виїмки можливо лише в результаті згоди власника зазначених речей. Більш прийнятними, на нашу думку, були положення, які регулювали проведення виїмки в умовах Кримінально-процесуального кодексу України 1960 року, який діяв до набрання сили вище розглянутого кодексу, згідно ст. 178 зазначеного кодексу, виїмка була віднесена до слідчих дій і проводилася за вмотивованою постановою слідчого [16, с.620-621], та з попереднім узгодженням з керівником фінансової установи, де проводиться виїмка. В новому КПК немає нічого стосовно того, що під час виїмки доступу до речей, документів особи, що провадять цю дію, узгоджують всі деталі з керівником фінансової установи, що ставить під сумнів збереженість інтересів фінансових установ, клієнтів, третіх осіб, які можуть постраждати, якщо виїмка буде проводитися з метою замулити очі, або з метою прикриття інших дій незаконного характеру.

Через це, вкрай важливо вирішити, узгодити та прописати в новому КПК України при проведенні виїмки такі тези, а саме: порядок доступу особи, що проводить виїмку до речей та документів, що мають банківську таємницю; повноваження особи, що має право доступу до цих документів; порядок узгодження всіх цих дій безпосередньо з керівником фінансової установи та тільки за вмотивованою постановою слідчого-судді.

Також, пропонується, щоб у разі виїмки документів, обов'язково робилися їх копії та залишалися в тій установі, де була проведена виїмка разом з копією постанови про виїмку та копією переліку вилучених документів. Це надасть можливість фінансовим установам

більш ефективно зберігати та захищати свої інтереси та інтереси своїх клієнтів від незаконних посягань та зловживань.

Виходячи з вище викладеного, можна прийти до наступного висновку, що нормативно-правове регламентування проведення виїмки в Україні вимагає додаткового доопрацювання та обґрунтування. На сьогоднішній день, вказана процесуальна дія значно затягнута у часі, через необхідність отримання відповідного дозволу в суді, яке не несе ніякої юридичної сили для власника вилучаються речей.

Що стосується розподілу ролей під час призначення та проведення зазначеної слідчої дії при розслідуванні злочинів у сфері, банківської діяльності, слід зазначити, що такий розподіл, як правило застосовується на стадії призначення і визначну роль під час підготовки зазначеного заходу відіграє інформація, обов'язок отримання якої покладається на оперативного працівника. Як правило це інформація про: місце знаходження документів та речей, які мають значення для справи; наміри осіб у розпорядженні яких такі речі перебувають.

Як правило така інформація отримується за допомогою заходів оперативного (ініціативного) пошуку. У разі отримання інформації про наміри осіб у розпорядженні яких такі речі перебувають знищити їх, слідчим вирішується питання про проведення обшуку.

Призначення та проведення обшуку. Обшук відноситься до числа найбільш важливих і популярних слідчих дій під час розслідуванні злочинів у сфері банківської діяльності.

Відповідно до ст. 234 Кримінального процесуального кодексу України обшук проводиться з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукання знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб [14,с.132-133].

У разі необхідності провести обшук слідчий за погодженням з прокурором або прокурор звертається до слідчого судді з відповідним клопотанням, яке повинно містити відомості про: найменування кримінального провадження та його реєстраційний номер; короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з розслідуванням якого подається клопотання; правову кваліфікацію кримінального правопорушення з зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність; підстави для обшуку; житло чи інше володіння особи або частину житла чи іншого володіння особи, де планується проведення обшуку; особу, якій належить житло чи інше володіння, та особу, у фактичному володінні якої воно знаходиться; речі, документи або осіб, яких планується відшукати.

До обов'язків оперативного працівника, під час підготовки зазначеного заходу, належить отримання інформації про: місце знаходження документів та речей, які мають значення для справи; наявність в зазначених місцях схованок (тайників); наявність у осіб, які перебувають у місцях в яких планується проведення обшуку, певних спеціальних навичок (володіння прийомами рукопашного бою тощо) та зброї; наміри осіб у розпорядженні яких такі речі перебувають.

Після отримання такої інформації, вона доповідається слідчому, який в свою чергу, вирішує питання щодо залучення до проведення обшуку працівників спеціальних підрозділів ОВС.

Результати опитування працівників слідчих підрозділів МВС України показали, що на практиці у них виникають проблеми організаційного характеру, пов'язані з отримання відповідного дозволу на проведення обшуку у слідчого судді. У першу чергу це пов'язано з тим, що багато суддів схильні приймати зазначене рішення тільки після того як слідчий

надасть документи, що підтверджують отримання відмови про «тимчасове доступі до речей і документів» (виїмки), що можливо далеко не у всіх випадках. Як правило це пов'язано з забезпеченням збереження тих чи інших речей або документів, які мають відношення до розслідування даної категорії злочинів. Однак у положеннях статті 234 КПК України вказаний випадок не передбачений. Виходячи з цього, на нашу думку ч. 3 ст. 234 необхідно доповнити пунктом 8 такого змісту: *«наявність достатніх підстав вважати, що існує реальна загроза зміни або знищення речей або документів»*.

Що стосується тактики проведення обшуку в рамках розслідування злочинів у сфері банківської діяльності, то вона майже не має свої відмінності від загальної тактики проведення обшуку. Однак, на нашу думку, слідчому доцільно залучати до проведення обшуку спеціалістів у відповідній галузі, оскільки вони володіють відповідні знаннями та мають можливість виявити під час його проведення речі та документи, які мають значення для розслідування кримінального провадження або вкажуть на вчинення інших злочинів у сфері банківської діяльності.

Висновки. Виходячи з вище зазначеного, можна дійти до висновку, що запорукою успішної взаємодії слідчих та оперативних підрозділів ОВС під час розслідування злочинів у сфері банківської діяльності є оптимальний розподіл обов'язків між її членами, погоджене планування слідчих (розшукових) дій і заходів оперативного (ініціативного) пошуку, постійний взаємний обмін інформацією та своєчасне внесення корективів у план роботи по розслідуванню кримінального провадження.

Література:

1. Волобуєв А.Ф. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами при розслідуванні економічних злочинів // Форум права. -2006. -№ 1. -СІ6-19 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2006-1/06vafrez.pdf>.
2. Гласков В.А. Співробітництво як найбільш дієва форма реалізації індивідуального стилю діяльності оперативного працівника та слідчого під час оперативно-розшукового супроводження досудового слідства / В.А. Гласков // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка. - 2008. - Спец. вип. № 1, Ч. 2. - С. 10-14.
3. Дараган В.В. Особливості взаємодії оперативних та слідчих підрозділів при розслідуванні злочинів пов'язаних з проведенням державних закупівель на підприємствах залізничного транспорту / В.В. Дараган // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Збірник наукових праць. - 2010. - Спеціальний випуск (№ 53). - С. 173-180.
4. Дудніков А.Л. Проблеми взаємодії правоохоронних і контролюючих органів при розслідуванні злочинів, що вчиняються у сфері економічної діяльності // Проблеми законності / Відп. ред. В. Я. Тацій. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2002.
5. Казаренко М.С. Взаємодія слідчого з оперативним уповноваженим ДСБЕЗ при проведенні сумісних слідчих та оперативно-розшукових заходів / М.С. Казаренко // Південноукраїнський правничий часопис : Науковий журнал / Одеський юридичний інститут Харківського національного університету внутрішніх справ : Одеський юридичний інститут ХНУВС, 2006. - №4. - С. 202-204.
6. Меживой О.В. Роль оперативного працівника у взаємодії зі слідчим у процесі розкриття та розслідування злочинів / О.В. Меживой // Юридична наука та правоохоронна діяльність. - Дніпропетровськ, 2006. -Вип. 7.-С. 137-140.

7. Пивоваров В. В. Взаємодія органів досудового слідства та дізнання при розслідуванні кримінальних справ : [монографія] / В.В. Пивоваров, Л.І. Щербина. - Харків : Право, 2006. - 176 с.
8. Письмений Д. П. Розслідування злочинів слідчою та слідчо-оперативною групою: правові й організаційні засади : монографія / Д.П. Письмений, В.М. Федченко. - Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т. внутр. справ, 2006. - 204 с.
9. Пчолкін В. Д. Взаємодія слідчих та працівників оперативних підрозділів у ході розслідування злочинів / В. Д. Пчолкін // Теорія та практика судової експертизи та криміналістики : зб. наук, праць / редкол.: М. Л. Цимбал, В. Ю. Шепітько, Л. М. Головченко та ін. - Х. : Право, 2009. - Вип. 9. - С 97-103.
10. Скалозуб Л. П. Організація супроводження кримінальних справ у діяльності підрозділів державної служби боротьби з економічною злочинність МВС України // Науковий вісник КНУВС. - 2010. - № 3. - С. 206-216.
11. Скуляк І. А. Підвищення ефективності взаємодії органів дізнання з органами досудового слідства України // Форум права. -2008. -№ 2. - С.432-436 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2008-2/08siadsu.pdf>.
12. Чернявський С.С. “Переформатування” засад взаємодії слідчих та оперативних працівників у зв’язку з набранням чинності новим КПК України // Взаємодія оперативних підрозділів з органами досудового розслідування у виявленні, припиненні та розслідуванні кримінальних правопорушень : зб. матер. круглого столу (14 грудня 2012 р.). – К., 2012. – С. 20–23.
13. Черноус Ю.М. Слідчі дії, що можуть бути проведені в порядку надання правової допомоги (ч.1) / Ю. М. Черноус // Економіка, фінанси, право. – 2011. - № 1. – С. 38-39.
14. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України» : чинне законодавство із 19 лист. 2012 р. : офіц. текст. — К. : ПАЛИВОДА А. В., 2012. — 382 с.
15. Наказ МВС України № 700 від 14.08.2012 «Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://cct.inf.ua/2012/14.08.2012_700.htm.
16. Тертишник В.М. Науково-практичний коментар до Кримінально-процесуального кодексу України. - К.: А.С.К., 2002.- 1056 с.

SPECIAL FEATURES OF THE INVESTIGATOR AND OPERATIVE DIVISIONS' INTERACTION DURING CRIMES INVESTIGATION IN BANKING

BONDAR S.

Formulation of the problem. High level of criminality in the banking necessitates new challenges to improve the efficiency of interaction between investigators and police operational units of Ukraine.

Studying and analysis of the legal literature on the interaction of the main subjects of criminal proceedings allows you to focus on that problem identification, detection and investigation of crimes is one of the common problems faced by law enforcement agencies of our country.

Crimes in Banking are characterized by a large variety of ways in which they occurred

addition, each year the criminals improved process for masking specified requires law enforcement commission effective coordinated measures to combine the sole purpose of that is due to one of the main tasks of police protection of property crimes.

According to statistics from the Ministry of Interior of Ukraine in 2013, police departments were exposed to 38.8 thousands of criminal offenses in the economy, every third of them (11.1 thousands). qualified (grave and especially grave), financial fraud crimes 355, legalization (laundering) of proceeds from crime 284 crimes.

Discovered nearly 3 thousands criminal offenses with a loss of more than 100 thousands UAH and 437 - with the loss of over 1 million UAH.

According to the court directed the criminal proceedings damages up 1.412 billion UAH. Despite the fact that the current Criminal Procedure Code of Ukraine investigators were given the right to conduct covert investigation of actions has not yet produced an effective mechanism for the implementation of such actions.

This is primarily due to the lack of experience of such activities, as well as a large amount of other work related to the procedural activities of the investigator. Therefore, the present activity of detecting and investigating crime investigation in the field of banking activities closely associated with the activities of employees in the units of the police.

Thus, the effectiveness of combating crime in this area depends on the quality of organized interaction between investigators and police operational units of Ukraine.

The purpose of the proposed article is to determine the institutional and legal framework of interaction investigative and operational units Ukraine police in the investigation of crime in banking, and to investigate the characteristics of this interaction in the performance of individual investigations.

Analysis of recent research and publications. In Ukraine the problem of interaction between investigators and operative divisions Ukraine police investigated: A.F. Volobuev [1], V.A. Hlaskov [2] V.V. Daragan [3], V.A. Dudnikov [4], M.S. Kazarenko [5], O.V. Mezhyvoy [6], B.B. Pyvovarov [7], D.P. Pysmennyi [8] V.D. Pcholkin [9], L.P. Skalozub [10], I.A. Skulyak [11], S.S. Chernyavskiy [12] Y.M. Chornous [13] and others.

Despite the relatively large number of publications on the interaction of law enforcement, left unattended authors question the interaction of investigative and operational units of the police in the investigation of crimes banking regulator.

In addition, given the Reform of Criminal Procedure and search operations legislative, interaction investigative and operational police departments in the investigation of crime in the banking require further study.

The main results of the study. In the process of investigating crimes in the banking requires close cooperation between investigators and police operational units, during which both address issues of both procedural and operational-detective character, such as mutual consultations undertaken consistent tactic of search operations and investigative (detective) actions.

The interaction of investigative and operational units during police investigation of crimes in his writings viewed:

In the activity, detection and investigation of crimes related to banking activities often need interaction operational and investigative units. Although the concept of this interaction is not legally secured, the agreed activities listed entities governed by departmental instructions.

Interaction of investigative and operational units is their agreed activities to ensure the successful detection and investigation of crimes made by each of the parties within its competence inherent powers and methods, as well as the constant exchange of information about crimes that are preparing or committing, check persons are operational interest.

As the results of the study, the most common forms of interaction investigative and

operational units of the police during the investigation of crimes related to banking activities are: mutual consultation; joint analysis and evaluation of the information and materials of the criminal proceedings; development plan investigative (detective) actions; joint participation in the investigation (investigation) action.

You can also select a form of interaction consistency planning investigation and covert investigative (detective) actions. When investigating crimes in the banking, objectives and content of interactions updated and supplemented, it may be necessary to change the range of interacting entities, attract new capabilities.

Joint planning is that the first investigator analyzes the available information in criminal proceedings, defines the tasks that require joint activities, specific artists, then there is an exchange of information and co-workers investigating the available services.

Further work is adjusted participants interactions, specified their task, due to result of the amount of work change. As the results of the study, one of the more common measures used in the investigation of crimes related to banking activities are: the review; temporary access to things and the search;

We propose to consider the characteristics and purpose of these investigations, the problems that arise during their use and implementation, and the ability of roles between employees investigative and operational units during their execution.

Purpose and review. The successful formation of the system of evidence in cases of criminal proceedings for crimes in the field of banking, in most cases, impossible without a review. However, in most cases referred to the investigator (detective) actions is carried out with the assistance of a specialist.

Based on the specific crimes in the banking, real reviews can be documents, some material assets and tangible results of work or services.

An important step in the distribution of duties between employees investigative and operational units during the appointment review is the stage of preparation for the examination. We believe that at the stage of preparation of the review, the responsibility of operational staff should treat: preservation under review in "original" condition; search for companies (institutions, organizations) representative which could bring in as a specialist at the time of examination (individuals), and the test of such persons opportunities of operational activities concerning possible links with representatives which planned review; ensuring the participation of witnesses in the review.

The responsibilities of the investigator at this stage, then they, in our opinion, include the following organizational issues: establish areas of expertise, to be applied during the review, on this basis is determined by the number of professionals who will be involved in the review; specialist (s) of state or non-state institutions will be involved in the review; or may arise during the review of the need to obtain samples for further examination.

In case of such a need, to get from the investigating judge appropriate decision; whether to engage in the review of a representative on the balance sheet which are tangible assets; the necessity of using during the examination of special instruments and instruments of photography; on the number of objects on which a review will be conducted; determine the technical package of documents that necessity to provide specialist during the review; on the necessity to participate in the review of operational staff and employees of other departments ATS; about the time of the inspection. In addition to these responsibilities, you can select another equally important duty, namely a constant exchange of information received, communication and consultation. It usually poorly oriented investigators in economic processes and conduct of tacit and operational staff, in turn - in legal matters.

When investigating crimes in banking, in our opinion, it is advisable to engage in pre-trial

review specialist, as they have the appropriate knowledge. As a specialist may be provided by the State and non-governmental expert organizations, and bank employees.

The legal basis for this is involvement of the provisions of art. 237 Code of Ukraine, according to which specialist to review involved to obtain assistance in matters requiring specialized knowledge [14, p.135-136].

Record information in the review protocol is an investigator, it is necessary to use the terms inherent specificity of the examination (the names of materials, names of jobs, names of methods of work, name of devices that use expert methods and inspection, etc.) to this end, the investigator shall consult with specialist for correct recording of actions in the protocol.

Upon completion of the review, all participants should review their signatures attest the information included in the review protocol. In addition, it is advisable to be questioning specialist who has been involved for the review, with the aim of explanation for his actions carried out and the results of the review.

Also, in practice, are also frequent instances of a single expert help in indicating the results of the review, mostly to an additional form of fixation investigators apply if it is not possible to make certain payments (the need for the coefficients, complex formulas, etc.) during the investigation of the action as indicated in the protocol review.

However, in this case, after taking appropriate specialist help, it is expedient further to question. Thus, we determined the distribution of duties between employees investigative and operational units during inspection appointment eliminate duplication in their activities and provide quality of this review.

Appointment of temporary and access to things. Notch items and documents in the investigation of crimes related to banking, is among the most important and popular investigative measures.

However, in most cases specified action is a priority. However, in the appointment and conduct of this investigator event occurs a significant number of problems that, in our opinion, arise from lack of regulation of this event by the Criminal Procedure Code of Ukraine.

Conduct excavation subject to Chapter 15 of the Criminal Procedure Code of Ukraine "temporary access to objects and documents" [14, s.85-88].

One of the main problems that arise in the appointment and conduct dredging in cases of crimes in banking is the lack of regulated in the execution of the investigating officers in the units of measure.

A need arises due to the fact that investigators, in most cases, actually do not have time for this event in person, as they have on the performance of a large number of criminal proceedings.

According to the provisions of article 40 of the CPC of Ukraine, the powers of the investigator assigned to entrust the investigation actions and covert investigative (detective) actions corresponding operational units [14, p.26-27].

In turn, according to art. 41 CPC of Ukraine operational units engaged in investigative (detective) actions and covert investigative (detective) actions in criminal proceedings by written order of prosecutor [14, p.27].

However, according to the provisions of the Code, does not include a slot or to the investigative (detective) to covert actions or investigative (detective) actions that are clearly due to the provisions of Chapters 20 and 21 of the Code.

As the results of a survey of practitioners, despite the above-mentioned problems of legal regulation, investigators issue appropriate instructions to the operating unit, arguing his actions by saying that part. 2 art. 41 Code of Ukraine states that during the execution of orders prosecutor worker operating unit uses the powers of the investigator [14, c.27].

However, they do not take into account the provisions of departmental normative acts that

regulate the interaction of previous investigations with other agencies and departments of the Interior in the prevention, detection and investigation of criminal offenses, such as position order the Interior Ministry of Ukraine of September 14, 2012 number 700, the provisions of which, in consideration of the execution of orders investigator considered provisions relate only to the investigation actions and covert investigative (detective) actions [15].

The vagueness of the above rules, endangers not only the results of the investigator considered the event, but can cause significant problems in the investigation of crimes related to banking, as derived from the evidence of such action may be deemed unacceptable.

In our opinion, the provisions of p. 2 art. 41 Code of Ukraine after the words "During the execution of orders prosecutor" must be supplemented by the following words "to carry out investigative (detective) actions and covert investigative (detective) actions."

In general, it should be noted that unreasonable, in our opinion, is a legislator to obtain permission to conduct dredging in court, as an owner of seizure of things can only lead to obtain a decision on authorizing the search.

Thus, given the fact that the holding slot can only be a result of the consent of the owner of these things. Preferably, in our opinion, were provisions that regulate dredging in terms of the Criminal Procedure Code of Ukraine of 1960, in force before the entry into force of the Code discussed above, according to the article 178 of the Code, seizure was attributed to the investigation and carried out by a reasoned decision of the investigator [16, c.620-621], and with prior agreement with the head of a financial institution where the slot.

The new CPC nothing about what in the slot access to things, documents the person conducting the action, coordinate all details with the head of a financial institution that calls into question the survival interests of financial institutions, customers, third parties who may be affected, if the seizure is conducted to hide eyes or to cover other actions illegal nature.

Therefore, it is important to decide and agree to register the new Code of Ukraine held at such seizure thesis, namely the procedure of access the person conducting the recess on the things and documents that have bank secrecy; authority of the person who has the right of access to these documents; procedure for approval of all these actions directly with the head of the financial institution and only by a reasoned decision of the investigator, judge.

Also, it is proposed that in the case of seizure of documents, must have been made copies and remained in that institution, where excavation was conducted along with a copy of an order of seizure and a copy of the list of documents seized.

This will enable financial institutions to more efficiently store and protect their interests and the interests of its clients from unlawful attacks and abuse.

Based on the above, we can arrive at the following conclusion that regulatory regulation of dredging in Ukraine requires further refinement and study. To date, the available judicial act tightened significantly over time due to the necessity to obtain the appropriate permission from the court, which carries no legal effect for the owner removed things.

As for roles in the appointment and conduct of that investigative action when investigating crimes in the field of banking, it should be noted that this distribution is usually applied at the stage of appointment and an important role in the preparation of this event plays information, which receive duty relies on rapid worker.

Typically this information: the location of documents and things relevant to the case; intentions of persons in possession of such things are.

Usually this information is obtained by means of operational measures (proactive) search.

If information about the intentions of persons in possession of such items are to destroy them, investigating the question of the search.

Purpose and conduct a search. Search is among the most important and popular

investigative actions during investigation of crimes in banking.

According to art. 234 of the Criminal Procedural Code of Ukraine search is conducted to identify and recording information about the circumstances of the criminal offense, criminal offense finding instrument or property that has been taken as a result of his commitment, and locating wanted persons [14, p.132-133].

If it is necessary to search investigator in consultation with the prosecutor or the investigating judge refers to with the appropriate application, which must include information on: the name of the criminal proceedings and its registration number; summary of the circumstances of the criminal offense in connection with an investigation which is sought; legal qualification of the criminal offense indicating article (part of the article) Law of Ukraine on criminal liability; grounds for a search; home or other property of a person or portion of a dwelling or other property, which is planned to conduct a search; person who owns the home or other property, and the person in actual possession which it is located; objects, documents or persons who planned to find. The responsibilities of operatives, during the preparation of this event, shall obtain information on: the location of documents and things relevant to the case; presence in these places caches ; the presence of people who are in places where it is planned to conduct a search, some special skills (possession-hand fighting, etc.) and weapons; intentions of persons in possession of such things are.

After receiving this information, it is reported to the investigator, who in turn decide on involvement in the search police officers from special units.

According to surveys of investigative police units Ukraine have shown that in practice they have trouble organizational related to obtaining a permit to conduct a search of the investigating judge.

This is primarily due to the fact that many judges are inclined to accept the said decision only after investigating provide documents confirming the refusal of "temporary access to documents and things" (slot) that may not in all cases.

Usually this is due to ensuring preservation of certain items or documents relating to the investigation of this category of crime. However, the provisions of article 234 of the CPC of Ukraine said the case is not provided. Therefore, we believe p.3 art. 234 should be supplemented by paragraph 8 as follows: "sufficient reason to believe that there is a real threat alteration or destruction of documents or things."

As for the tactics of search in the investigation of crimes related to banking, it almost has differences of general tactics of search. However, in our opinion, the investigator advisable to involve a search experts in this field, as they have the appropriate knowledge and have the ability to detect when its carrying things and documents relevant to the investigation or criminal proceedings indicate the commission of other crimes in the banking activity.

Conclusions. Based on the above mentioned, it can be concluded that the key to successful interaction investigative and operational units of the police during the investigation of crimes related to banking is the optimal allocation of responsibilities among its members agreed planning investigative (detective) operational actions and measures (proactive) search ongoing mutual exchange of information and timely corrective action work plan for the investigation of criminal proceedings.

References:

1. Волобуєв А.Ф. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами при розслідуванні економічних злочинів // Форум права. -2006. -№ 1. -СІ6-19 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2006-1/06vafrez.pdf>.

2. Гласков В.А. Співробітництво як найбільш дієва форма реалізації індивідуального стилю діяльності оперативного працівника та слідчого під час оперативно-розшукового супроводження досудового слідства / В.А. Гласков // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка. - 2008. - Спец. вип. № 1, Ч. 2. - С. 10-14.

3. Дараган В.В. Особливості взаємодії оперативних та слідчих підрозділів при розслідуванні злочинів пов'язаних з проведенням державних закупівель на підприємствах залізничного транспорту / В.В. Дараган // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Збірник наукових праць. - 2010. - Спеціальний випуск (№ 53). - С. 173-180.

4. Дудніков А.Л. Проблеми взаємодії правоохоронних і контролюючих органів при розслідуванні злочинів, що вчиняються у сфері економічної діяльності // Проблеми законності / Відп. ред. В. Я. Тацій. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2002.

5. Казаренко М.С. Взаємодія слідчого з оперативним уповноваженим ДСБЕЗ при проведенні сумісних слідчих та оперативно-розшукових заходів / М.С. Казаренко // Південноукраїнський правничий часопис : Науковий журнал / Одеський юридичний інститут Харківського національного університету внутрішніх справ : Одеський юридичний інститут ХНУВС, 2006. - №4. - С. 202-204.

6. Меживой О.В. Роль оперативного працівника у взаємодії зі слідчим у процесі розкриття та розслідування злочинів / О.В. Меживой // Юридична наука та правоохоронна діяльність. - Дніпропетровськ, 2006. -Вип. 7.-С. 137-140.

7. Пивоваров В. В. Взаємодія органів досудового слідства та дізнання при розслідуванні кримінальних справ : [монографія] / В.В. Пивоваров, Л.І. Щербина. - Харків : Право, 2006. - 176 с.

8. Письмений Д. П. Розслідування злочинів слідчою та слідчо-оперативною групою: правові й організаційні засади : монографія / Д.П. Письмений, В.М. Федченко. - Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т. внутр. справ, 2006. - 204 с.

9. Пчолкін В. Д. Взаємодія слідчих та працівників оперативних підрозділів у ході розслідування злочинів / В. Д. Пчолкін // Теорія та практика судової експертизи та криміналістики : зб. наук, праць / редкол.: М. Л. Цимбал, В. Ю. Шепітько, Л. М. Головченко та ін. - Х. : Право, 2009. - Вип. 9. - С 97-103.

10. Скалозуб Л. П. Організація супроводження кримінальних справ у діяльності підрозділів державної служби боротьби з економічною злочинністю МВС України // Науковий вісник КНУВС. - 2010. - № 3. - С. 206-216.

11. Скуляк І. А. Підвищення ефективності взаємодії органів дізнання з органами досудового слідства України // Форум права. -2008. -№ 2. - С.432-436 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.nbuuv.gov.ua/e-journals/FP/2008-2/08siadsu.pdf>.

12. Чернявський С.С. “Переформатування” засад взаємодії слідчих та оперативних працівників у зв’язку з набранням чинності новим КПК України // Взаємодія оперативних підрозділів з органами досудового розслідування у виявленні, припиненні та розслідуванні кримінальних правопорушень : зб. матер. круглого столу (14 грудня 2012 р.). – К., 2012. – С. 20–23.

13. Черноус Ю.М. Слідчі дії, що можуть бути проведені в порядку надання правової допомоги (ч.1) / Ю. М. Черноус // Економіка, фінанси, право. – 2011. - № 1. – С. 38-39.

14. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів у зв'язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України» : чинне законодавство із 19 лист. 2012 р. : офіц. текст. — К. : ПАЛИВОДА А. В., 2012. — 382 с.

15. Наказ МВС України № 700 від 14.08.2012 «Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://cct.inf.ua/2012/14.08.2012_700.htm.

16. Тертишник В.М. Науково-практичний коментар до Кримінально-процесуального кодексу України. - К.: А.С.К., 2002.- 1056 с.